

Rózsa Rita

... Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola
... rita8409@hotmail.com

A NYUGAT-BALKÁN ÚTTÖRŐJE AZ EU-BAN

Pioneer of the West Balkans in the EU

Pionir zapadnog Balkana u Evropskoj Uniji

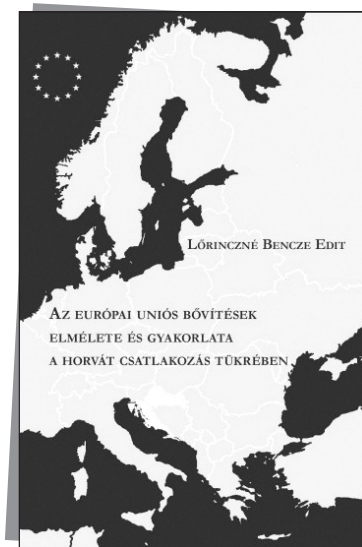
Lőrinczné Bencze Edit: *Az európai uniós bővítések elmélete és gyakorlata a horvát csatlakozás tükrében*. Aposztróf Kiadó–Kodolányi János Főiskola, Budapest–Székesfehérvár, 2013

A Balkán-kutatás egyre nagyobb jelentőséggel bír az utóbbi évek folyamán, különös tekintettel a Nyugat-Balkán problémakörre, ahol a volt Jugoszlávia szét-
esése után az újonnan létrejövő kis államok felzárkózását figyelhetjük meg. Lát-
ható ez az uniós csatlakozási hajlandóság tekintetében is, hiszen Macedónia volt
Jugoszláv Köztársaság, Montenegró és Szerbia is a tagjelöltek sorában tudhatja
magát, ugyanekkor a horvát állam már 2013. július elsejétől tagja az európai

közösségnek. A csatlakozás útját, nehézségeit és sikereit tárgyalja Lőrinczné Bencze Edit *Az európai uniós bővítések elmélete és gyakorlata a horvát csatlakozás tükrében* című munkája, mely az Aposztróf Kiadó, Budapest és a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola gondozásában jelent meg 2013-ban.

A recenzióm központjában lévő irodalom hiánypótlónak számít, hiszen a horvát csatlakozást teljes mértékben végigkísérő kötet megismerése után, képet kaphatunk arról, hogyan zajlottak az unióhoz felzárkózni igyekvő ország eseményei.

A kötet négy nagyobb fejezetből és egy összefoglalóból tevődik össze, mégis két szerkezeti egységre osztható a könyv. Az

első részt az első három fejezet adja, mely az elméleti háttérre helyezi a hangsúlyt és az unió bővítési politikájával foglalkozik, ezt követi a horvát integrációval foglalkozó rész.

Az első fejezetben megismerkedhetünk az integrációs elméletekkel, különös tekintettel a racionalista és konstruktivista institucionalista teóriákkal. Az elméletek segítségével megérthetjük azokat az indokokat, amiért egy ország és egy nemzetközi szervezet számára fontossá válik az EU-ba való integrálás. A továbbiakban ezek elemzésére kerül sor Horvátország tekintetében, melynek eredményeként a szerző arra a megállapításra jut, hogy az unió inkább a közös identitás meg értékek, és nem csupán a gazdasági érdekek miatt áll Horvátország integrálása mellett.

A következő fejezetben az Európai Unió bővítési politikáját tárgyalja a kötet, melyben az 1995 után csatlakozni vágyó volt szocialista országok kérdése kerül a középpontba. Ez a bővítés már jellegében mást jelent a korábban csatlakozott országok integrációs folyamatától, ennek ellenére az unió a keleti nyitás mellett tette le a voksát.

A harmadik részben a szerző kitér az EU nyugat-balkáni bővítéspártoló politikájára, emellett a balkáni államok számára nem teheti lehetővé az együtt csatlakozás lehetőségét, hiszen a tagállamoknak a saját ütemükben kell haladniuk és felzárkózniuk az uniós normákhoz. A fejezetben végigkövethetjük a legmeghatározóbb dokumentumokat is a témában, majd a szerző kitér a nehezítő körülmények megjelenésére is, amely éppen a volt szocialista országok csatlakozása előtt kerül előtérbe.

A negyedik fejezetben magát a horvát integrációt kísérhetjük figyelemmel, ahol először a horvát politikai viszonyokkal ismerteti meg a kötet. A 90-es, majd a 2000 utáni évek történéseibe kaphatunk betekintést. A két időszak szétválasztása lényeges, mivel az ezredforduló után némiképpen felgyorsult az integráció, viszont ezután is sok akadályba ütközött a csatlakozás folyamata; hol a nem megfelelő haladás gondjai, hol pedig a többi tagország aggályai törtek felszínre, ezzel lassítva a horvát csatlakozási folyamatot. Amikor egyértelművé vált, hogy Horvátország mégsem tud Bulgáriával és Romániával együtt belépni az unióba, ekkor nagymértékben visszaesett a csatlakozás támogatottsága a lakosság körében.

A kötet a horvát csatlakozás sajátos elemeinek összefoglalásával zárul. Annak ellenére, hogy soknak tűnhet az elméleti háttér megalapozása, véleményem szerint, annak érdekében, hogy átlássuk az EU Nyugat-Balkán bővítésére vonatkozó politikáját, szükség van a leírt fejezetek áttekintésére.

A téma alapos körbejárása után teljes képet kaphatunk a Horvátországban felmerülő specifikus problémákról és azok megoldási lehetőségeiről. A kötet logikusan épül fel, és érthető módon vezeti fel az elméleti kérdésekkel kezdve a gyakorlati megvalósulásig a folyamatot.

Hiányosságként kitérnék némely ábra minőségére, melyek a kötetben megjelenő szürkés árnyalatuk miatt nem teljesen értelmezhető eredményt mutatnak.

A felhasznált irodalom széles körű: magyar és angol szerzők mellett több neves horvát szerző munkáját is megtalálhatjuk a szakirodalmi hivatkozások listájában, ezáltal a kötet kiválóan alkalmas arra, hogy szakirodalmi segítséget nyújtson a témával foglalkozó kutatóknak. Továbbá a téma – aktualitásának köszönhetően – lehetőséget nyújt további kötet megjelenésére, mivel a csatlakozott országokra még számos kihívás vár.